

РЕШЕНИЕ

№ 12582

гр. София, 10.04.2025 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Трето отделение 3 състав, в
публично заседание на 06.02.2025 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Атанас Николов

при участието на секретаря Ирена Йорданова, като разгледа дело номер **9648** по описа за **2024** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 145 и следващите от Административнопроцесуалния кодекс /АПК/, във връзка с чл. 118 от Кодекса за социално осигуряване /КСО/.

Образувано е по жалба на Д. Т. Й. срещу Решение № 2153-21-238/27.09.2024 г. на Директора на ТП на НОИ С. - град, с което е оставена без уважение като неоснователна жалба на лицето срещу Разпореждане № [ЕГН] от 09.09.2024 г. на длъжностно лице по пенсионно осигуряване /ПО/ за възобновяване на получаваната от жалбоподателя лична пенсия за инвалидност поради общо заболяване /ИОЗ/ от 02.08.2024 г. - датата на постановеното ЕР на ТЕЛК. Жалбоподателят оспорва административния акт, като за да обоснове защитната си теза прави собствено тълкуване на относимите за случая нормативни разпоредби. Претендира отмяна на обжалваното решение.

В с.з. жалбоподателят се явява лично и поддържа жалбата.

Ответникът – директорът на ТП на НОИ С. – град, чрез юрк. П., оспорва жалбата и моли същата да бъде отхвърлена, като препраща към мотивите на административната инстанция. Претендира юрисконсултско възнаграждение.

От фактическа страна.

По данни от пенсионното досие, по заявление от 07.08.2015 г. на Д. Т. Й. е приложено ЕР № 2224/16.06.2015 г. на ТЕЛК, с разпореждане от 07.09.2015 г. на лицето е отпусната лична

пенсия за ИОЗ до 01.06.2018 г. - за срока на определената с ЕР на ТЕЛК инвалидност.

Във връзка с ново ЕР от 25.06.2018 г. на ТЕЛК, е разпореждане от 30.07.2018 г. пенсията е определена до 01.06.2021 г. - за срока, определен е последното ЕР на ТЕЛК.

С ЕР от 26.05.2021 г. на ТЕЛК е определен нов срок на инвалидността - до

01.05.2024 г., във връзка с което с разпореждане от 05.07.2021 г. пенсията е определена до 01.05.2024 г.

На 15.08.2024 г. в ТП на НОИ С. - град е получено ЕР № 91444/149 от

02.08.2024 г. на ТЕЛК с определен срок на инвалидността пожизнен и посочено, че закъснението не е по причина на ТЕЛК.

В тази връзка е постановено Разпореждане № [ЕГН]/09.09.2024 г., е което пенсията е възобновена от 02.08.2024 г. и което е оставено в сила е процесното Решение № 2153-21-238/27.09.2024 г. на Директора на ТП на НОИ С. - град.

От правна страна.

Жалбата е подадена от надлежна страна, имаща право и интерес от оспорването, срещу подлежащ на обжалване акт, след осъществен административен контрол. Същата е депозирана в законоустановения срок, предвид което се явява процесуално допустима, като разгледана по същество е и основателна.

Съгласно чл. 117, ал. 1, т. 2, б. "а" КСО разпорежданията за отказ или за неправилно определяне или изменение и за прекратяване на пенсиите, добавките и компенсациите към тях се обжалват пред ръководителя на съответното териториално поделение на НОИ. По силата на чл. 117, ал. 3 КСО ръководителят на териториалното поделение се произнася по жалбите или исканията с мотивирано решение в едномесечен срок от получаването им.

С оглед цитираната разпорежба и приложената на л. 97 Заповед № 1015-21-247/04.12.2018 г. на управителя на НОИ, съдът намира, че 2153-21-238/27.09.2024 г. е издадено от компетентен орган – директорът на ТП на НОИ – С.-град.

Идентичен извод следва и по отношение на потвърденото с него Разпореждане № [ЕГН]/09.09.2024 г.

Съгласно чл. 98, ал. 1, т. 1 КСО пенсиите и добавките към тях се отпускат, изменят, осъвременяват, спират, възобновяват, прекратяват и възстановяват с разпореждане, издадено от длъжностното лице, на което е възложено ръководството на пенсионното осигуряване в териториалното поделение на Националния осигурителен институт, или други длъжностни лица, определени от ръководителя на териториалното поделение на Националния осигурителен институт.

Оспореното решение, както и потвърденото с него разпореждане отговарят на изискванията за форма съгласно чл. 117, ал. 5 КСО, във връзка с чл. 59, ал. 2 АПК. Посочени са фактически и правни основания за издаването им. Не се констатира съществени нарушения на административнопроизводствените правила, които да са от такова естество и интензитет, че да рефлектират върху валидността и обосноваването на упражнената компетентност.

При преценка на тяхната материална законосъобразност съдът намира следното:

Между страните няма спор за факти. Спорът е правен и се свежда до датата от която следва възобновяването на личната пенсия за ИОЗ на жалбоподателя след последното му преосвидетелстване.

Съгласно чл. 72 от КСО пенсия за инвалидност се определя на лица с 50 и над 50 на сто трайно намалена работоспособност/вид и степен на увреждане, като по силата на чл. 73, ал. 3 от

КСО пенсията за инвалидност се отпуска за срока на инвалидността. В чл. 96, ал. 1 от КСО са регламентирани случаите на прекратяване на пенсията, сред които в т. 4 и 5 са посочени отпадане на основанието за получаването ѝ и когато пенсионерът не се яви за преосвидетелстване от органите на експертизата на работоспособността, след като служебно е повикан.

Видно от цитираните правни норми, пенсия за ИОЗ се определя за срока на инвалидността, като след изтичането му, ако лицето не е преосвидетелствано от органите на медицинската експертиза с определен процент ТНР 50 и над 50 на сто, пенсията се прекратява поради отпадане на основанието за получаването ѝ.

Хипотезите на преосвидетелстване от органите на медицинската експертиза са уредени в чл. 30, ал. 3 от НПОС, съгласно който преосвидетелстването на лицата с трайно намалена работоспособност/вид и степен на увреждане се извършва до изтичането на срока, за който е отпусната пенсията, след служебно повикване. Когато преосвидетелстването се извършва до първо число на месеца, в който изтича срокът, за който е отпусната пенсията, както и при предсрочно преосвидетелстване по молба на пенсионера, пенсията се определя в същия размер, увеличава се, намалява се или се прекратява от първо число на месеца, следващ месеца на преосвидетелстването. Когато преосвидетелстването е извършено в месеца, през който изтича срокът, за който е отпусната пенсията, както и след това, не по вина на лицето, пенсията се възстановява в същия размер, увеличава се, намалява се или се прекратява от срока, до който е била отпусната.

Съгласно чл. 30, ал. 4 от НПОС, когато лицето не се е явило пред ТЕЛК по неуважителни причини и преосвидетелстването е извършено след изтичането на срока, до който е отпусната пенсията, пенсията се възстановява в същия размер, увеличава се или се намалява от датата на освидетелстването, а се прекратява от датата, до която е била отпусната.

Видно от цитираните разпоредби, общото правило е преосвидетелстването да се извърши до срока, за който е отпусната пенсията, но ако то се извърши след изтичането на този срок:

- пенсията се възстановява от срока, до който е била отпусната, ако забавянето не е по вина на лицето;
- пенсията се възстановява от датата на преосвидетелстването, ако забавянето е поради неуважителни причини от лицето.

В случая е безспорно, че преосвидетелстването на жалбоподателя на 02.08.2024 г. е извършено след срока, до който е била определена пенсията му - 01.05.2024 г. В този смисъл, релевантни се явяват причините за забавянето.

Съдът не споделя крайния извод на административния орган относно причините за забавянето поради следното.

Извършването на преосвидетелстването до крайната дата на предходното инвалидизиране е задължение, предвидено с цел защита правата и интересите на лицата.

Съгласно чл. 56, ал. 2 от ПУОРОМЕРКМЕ лицата по ал. 1 се явяват за редовно преосвидетелстване по повод получаване на пенсия след служебно повикване. В случая преосвидетелстването на ищеца е редовно по повод получаване на пенсия, т.е. за него не е било налице задължение за подаване на заявление-декларация по образец съгласно приложение No 5 в РКМЕ на основание чл. 56, ал. 1 от ПУОРОМЕРКМЕ. Въз основа на анализ на горепосочените разпоредби, следва да се приеме, че жалбоподателя не е имал задължение и/или право по силата на приложимите правни норми да иницира преосвидетелстването си. Съобразно чл. 69, ал. 2 НМЕ, чл. 32, ал. 3 и чл. 56, ал. 2 ПУОРОМЕРКМЕ, ТЕЛК е имала задължение служебно да покани Й. и в съответния срок да извърши преосвидетелстване на вида и степента на

увреждане. Това задължение, произтичащо пряко от закона не е изпълнено, поради което следва да се приеме, че е налице незаконосъобразно бездействие. Установането на това обстоятелство в рамките на производството по чл. 75 КСО не е недопустимо, в какъвто смисъл са аргументите на административния орган, а представлява задължение на органа да извърши самостоятелна преценка, тъй като е свързано с един от елементите въз основа на които длъжностното лице се произнася по основателността на искането в рамките на развитото се пред него административно производство.

Ето защо и като е приел друго тълкуване на процесните разпоредби и е достигнал до извод, че изследването на спорния факт свързан с установяване на предпоставките по чл.30 от НПОС е недопустимо да бъде извършено в рамките на производството по отпускане на пенсия, досежно датата от която следва да бъде извършено това, административния орган е постановил неправилен акт, който по реда на съдебния контрол следва да бъде отменен, а преписката върната за ново разглеждане и произнасяне при съобразяване на тълкуването дадено в настоящото решение.

С тези мотиви, съдът

Р Е Ш И :

ОТМЕНЯ по жалба на Д. Т. Й. - Решение № 2153-21-238/27.09.2024 г. на Директора на ТП на НОИ С. - град, с което е оставена без уважение като неоснователна жалба на лицето срещу Разпореждане № [ЕГН] от 09.09.2024 г. на длъжностно лице по пенсионно осигуряване /ПО/ за възобновяване на получаваната от жалбоподателя лична пенсия за инвалидност поради общо заболяване /ИОЗ/ от 02.08.2024 г. - датата на постановеното ЕР на ТЕЛК.

ВРЪЩА преписката на директора на Териториално поделение на Националния осигурителен институт С. – град за ново произнасяне, съобразно даденото в настоящото решение тълкуване на относимите правни норми.

Решението може да бъде обжалване с касационна жалба чрез Административен съд – София-град пред Върховния административен съд на Република България, в 14-дневен срок от съобщаването му на страните.